

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VI. In eo etiam haesitat, & multorum praeterea assensu gaudet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ctionem tuentes, & Hæreticos Marcionem, Apellem, Valentiniūm, & Manem, resurrec-
tionem nonnisi in phantasma futuram arbitrantes. Sibi autem utramque difficeret senten-
tiam (assertu Origenes) fugere se & nostrorum carnes (verba sunt Hieronymi) & Hæreticorum
phantasma, quia itaque pars in contrarium nimia sit, alijs id voluntibus se esse quod fuerunt, alijs re-
fuscarionem corporum omnino denegantibus.

V. Ostendit etiam non penitus sublatam ab eo fuisse corporum resurrectionem, quod
narrat Pamphilus in Apologia, eum corpus quidem resurgere constituti, carnem vero negare. Idem
in eo culpat Methodius, in libro De resurrectione, quo hoc Origenis dogma convellit, &
cujus Epitomen Panatio suo inseruit Epiphanius Hær. 64. quamque representavit Pho-
tius Cod. 234. aitque Origenem super responsione Sadducæs à Domino data dixisse fu-
turum ut Angelis similes evadamus, ac proinde carne nudemur. Quinetiam Origenias
carpit, velut carnem inter & corpus aliquid intereste suspicantes; quasi corpus sit anima
proprium, quod cerni non possit; caro autem sit exterrum illud, quod oculis usurpatur.
Adversus cumdem errorem auctoritate Methodij pugnat Anastasius Sinaita Contemplat.
Anagog. libr. II. Nec alio videtur spectare Epiphiani adversus Origenem querela Hær. 64.
cap. 4. οὐκέτι οὐκέτι, inquit, αἰδοὺς ἀληθὴν ποιεῖ, πῶς δέ γε ταῦτα τοῦτα, τῷ δὲ ἔχει
μόρῳ τολμαῖται, αἰδοὺς δὲ μέσος οὐκέτι αἴστεδι. Mortuorum resurrectionem imperfectam esse
doceat; partim eam τοῖς αἱρεσίς, partim funditus tollens; alia vero partem eius duxaxat resurgere tra-
dēns; & illa Vincentij Bellovacensis Speculi doctrinal. libr. 18. cap. 43. cum veram ait re-
surrectionem carnis Origenem negasse. Non satis autem intelligitur quid sibi voluerit
Theophanes Cerameus, cum scripti Homil. 22. ēπειδή οὐτανά τοι δυστικός αἰσθητός
απολύτως οὐχίς αὐτά; διατερπετεῖται τὸ επονεύμα τὸ ὄργην οἰκτήσας πεντακορόν αἰδούσας.
Ceterum dicendo: Aut quān dabit homo permutationem pro anima sua? refellitūt confusa resurreccio
ab Origene, cui fuit nomen Λύτος ὁ ὄργην derivatum.

Non semel id ipsum afferverat, quod proxime commemorati Scriptores obiciunt, fa-
tendum quidem est: puta libr. 2. οὐτανά τοι, cap. 3. Mira ergo ratione, inquit, sanctus Apostolus
ad generalem primam caussam respirationis, matrem corporalis, cuius materie anima et usum semper habent
in qualibet qualitate posita, nane quidem carnali, postmodum vero subtiliori & puriori, quo spiritualis
appellatur. Necesse est, at, corruptibile hoc inducere corruptionem, &c. & in Catena Corderiana in
in Psalms: νῦν μόρος ἐνθάδε τοι ιδεῖς οὐχὶ, καὶ γέροντος σάρξ. εἰ δὲ τῇ αἰαστοῖς οὐλαρτοῖς οὐ σάρξ
οὐχὶ, Εἰς τοι φύχῃ. Καὶ πολλούσια τοι καρπέτης τῇ καθοδοῦσῃ μάστιξ γίνεται πονηρα, καὶ γίνεται τὸ D
σύνα πολύματος. Nec aliter intelligimus, qua consignata sunt libr. 5. contr. Cells. οὐ μόρ
δι οὐδὲ, οὐ τὰ θεῖα γέραματα οὐ τὰ φτονοσάρξ, οὐδιμάτια μετατολοῦσι αἰτιληψίας τὸ Καλ-
ποτον, ξενοφόντον ταλαιπωρεύοντας, διότι γῆρας αἰτιληψίας. Nam quominus recta his sententia
50. accommodari possit, impedimento est hic Apostoli locus: Hoc autem dico, Fratres, quia caro
et sanguis regnum Dei hereditate non possunt: quo sensilem hanc & adspectabilem quam gerim
carnem regno coelesti excludendam, & resurrectionis beneficio privandam signifi-
cari putat. Hinc οὐ παραγγέλειν τοις αἰσθαντας εἰ τὸ κανδαλον, ταῦτα τὸ οὐτωτοτερον ζεύ-
ποντας ibide scribit; & alibi, resurrectionem εἰ τῇ οὐσίᾳ τοι αἰτιληψίας αἰσθαντας

VI. Quantumvis autem perspicua videatur Origens & constans opinio, repugnat ta-
men Pamphilus, & ne à carne quidem ipsa resurrectionem abjudicasse cum demonstrat,
deprimit illius verbis à Commentario in Psalmum XV. quæ sunt hujusmodi: Offendatur
qui vult ex nostro sermone: ego autem cum omni fiducia affervo, quia sic ut primogenitus ex mortuis est
Christus, ita primus carmen exiit ad celum: & paulo post: Hec propter illud quod dictum est: Quo-
niam caro mea requiescerit in ipso. In qua se? Non solum quia ex mortuis resurgit: patrum enim hoc est:
sed in ea se requiescit, quod assumta est in celum. Quibus adderem & illud ē libr. 3. οὐτανά,
cap. 6. nisi Rufini Interpretis fraudes subverceret. Denique caro nostra ab imperitis & infidelibus
ita post mortem deprise exsilitur, ut nihil prorsus reliquum substantiam suam habere credatur. Nos vero
qui resurrectionem ejus credimus, immutationem ejus tantummodo post mortem factam intelligimus, sub-
stantiam vero eius certum est permanere, & voluntate creatoris sui, certoque tempore rufus reparari ad
vitam, atque iterum permutationem ejus fieri, ut quia primo fuit caro ex terra terrena, tum deinde dis-
soluta post mortem, & iterum facta cinis ac terra; quoniam terra es, inquit, & in terram ibis, rufum re-
fuscescet e terra; & post hoc iam velut meritum inhabitantis anima populi erit, in gloria corporis proficit
spiritualis. Nempe hic quoque, ut in aliis plerique sibi non constat Origenes, & modo has
modo illas fecerunt partes, & ut in rebus adolescenti adhuc Christianismo subobscuris, &
nondum per Ecclesiam definitis animo indulget, & quidquid sibi pro tempore fit verisimilius, arripit. Vnde ne ipse quidem Origenis castigator Methodius sine cœlumputatione hoc
argumentum tractavit, homines fingens post resurrectionem habitatores in terra iam in-
flaurata, & per aërem temperatissimum ambientem in melius mutata, & in Paradisi deli-
tiis beatum avum aucturos; Angelis autem coelestes orbes destinatum esse domicilium:

LIBER SECUNDVS.

133

A. Eusebium quoque Origenis partiarum resurrectionem mortuorum susculisse narrat Photius in Epistola quadam ad Constantinum. In eiusdem erroris suspicionem mutuo sele vocant Hieronymus & Rufinus, quem tamen uterque summa cura diluere conatur. Huic etiam adhaesit Arnobium verisimile est: ait enim libr. 2. contr. Gent. *Anctis videre nos, quod mortuorum dicamus resurrectionem futuram, quam quidem nos dicere constemus; sed à vobis alterquam sentiamus, audiri.* Quod idem est ac illud Origenis carnis resurrectionem esse dicentis *τὸν θεον τοτέ τοι εἰσαγόμενον πόλει.* Denique proditum est ab Epiphanio & Hieronymo hanc ipsam fuisse Marcionis, aliorumque Hæreticorum de resurrectione falsam sententiam.

B. VII. Quamvis crassam illam carnis molem & compagem à corporibus resurrecturis se-
cretum iri fenserit Origenes: quibus tamen predita ea forte qualitatibus ratus sit, cum
resurgent, quam pastra mutationem, qua instructa forma, non satis liquidum est. Non
numquam enim suscitatum iri eadem, subtiliora licet ac splendidiora, aspergit. Velut libr. 2.
σει αρχή, cap. 10. *Si necesse est nos esse in corporibus, non in aliis quam in nostris corporibus esse debemus;* & capite sequenti: *Videntur quoque est, ne forte etiam illud iste sermo significet, quod sicut
sancti corpora sua, in quibus sancte & pure in hiis vita habitationibus vixerant, incisa & gloriofa ex
resurrectione sufficiunt: ita & impy quaque qui in hac vita errorum tenebras & ignorans dilexerant,
obscuri & tenebris post resurrectionem corporibus induantur:* & libr. 3. cap. 6. *Non autem dubitandum
est naturam corporis huius nostri, voluntate Dei qui tales fecit eam, usque ad illam qualitatem subtilis-
simi, & purissimi ac splendidissimi corporis posse à Creatore perduci, prout retinat status vocaverit, & me-
ritam rationabilis natura poposcerit:* & mox: *Ita etiam de natura corporis sentendum est, quod non
aliud corpus est, quo nunc in ignobilitate, & in corruptione & infirmitate utimur; & aliud erit illud
quo in incorruptione & in virtute & in gloria utemur; sed hoc idem abjectis infirmitatibus in quibus
nunc est, in gloriam transmutabitur spirituale effectum, ut quod fuit indignitatis vas, hoc ipsum expur-
gatum fiat vas honoris, & beatitudinis habitaculum.* deinde ostendit non nobis ex quanto illo
Philosophorum corpore fictum in à Deo corpus, *cum manifeste definit sanctus apostolus, quia
non nova aliqua corpora resurgentibus à mortuis dentur, sed hac ipsa que viventes haberant, ex dete-
rioribus in melius transformata recipient.* Denique libro primo De resurrectione, ut est apud
Pamphilum in Apologia, absurdum & iniquum fore ait, si sua mercede fraudetur corpus,
quod cum anima fortiter decerpit; ea autem privatum iri ni refurgat. Hanc corporis re-
parationem in melius cogitabat, ni fallor, Glycas cum opinatum scribit Origenem *τὸν ἀρ-
ιστηρὸν ἡμῶν αὐτοῦ τοῦτο εἰ τῷ ἀριστῷ.* que verba repetit Cedrenus de Origenistis lo-
quens in Quinto Concilio damnat.

C. Ali quando vero ne idem quidem corpus in vitam redditum visus est tradidisse. His vi-
delicet perflatus Apostoli 1. Cor. 15. 42, 43, 44. *Seminatur in corruptione, surgit in incorrup-
tione: seminatur in ignobilitate, surgit in gloria; seminatur in infirmitate, surgit in virtute: seminatur
corpus animale, surgit corpus spirituale,* corpus resurrectum quidem exsultavit, sed immuta-
tum natura, & à priore diversum, ac plane aliud; quemadmodum è grano tritici spica sur-
git à grano diversa, quod confirmari puta isto à priore ad Corinth. 15. 36, 37, 38. *Inspicere,
tu quod seminas non vivificatur, nisi prius moriatur. Et quod seminas, non corpus quod futurum est se-
minas, sed nudum granum, ut puta tritici aut alienius ceterorum.* Deus autem dat illi corpore sicut veluit,
& unicuique seminum proprium corpus. Vnde libr. 5. contra Cels. mortuo corpori velut semen
futuri corporis inesse dicit, hominique è mortuis resurgentis corpus pro divino arbitrio
impositum iri: tum concludit: *ιησος μὲν ἦν φασὶν τὸ ζεστὸν σῶμα ἄπαριζον εἰναι, διὸ εἴ-
χε τὸ σῶμα, οὐδὲ τὸ ζεστὸν τὸ κόκκον τὸ σίτον επειρρόθει, εἰναι τὸ κόκκον τὸ σίτον λεπρὸν γάρ ὁ απο-
βοτός τὸ κόκκον τὸ σίτον επειρρόθει στυχεῖ, ὥστε λόγος οὐ τὸ γύναι τὸ σταύροτι, αὐτὸν δὲ μὴ φθειρόθεν εἰπεῖν τὸ σίτον τὸ αὐτούρων.* & paulo superius: *ιησος δι τοῦ φαρισαϊδῶν ὅτι τὸ σταύρον εἰστιν αὐτοῖς σῆμα, καὶ δεινόν τοις &c.*
Similia leguntur libr. 2. *σει αρχή, cap. 10.* Quo loco atque item libr. 2. De resurrectione,
substantia rationem appellat resurrectio germe, quo corpora reparanda censebat, quam
F. à Scholasticis *substantiam radicalem* dici recte adnotavit Genebrardus; licet alio penitus ac
diverso modo effectio eius ac virtus ab iisdem intelligatur. Itaque Gennadius libr. De do-
gmatibus, cap. 6. sic disputat: *Et non secundum Origenem immutatio corporum erit, id est aliud no-
rum corpus pro carne; sed eadem caro corruptibilis que cadit, tam iustorum quam injustorum, incorru-
pibilis resurget.*

G. Quamvis autem aliud proditum corpus, & à priore diversum finxit sibi Adamanti-
tus, iisdem tamen notis, eadem forma insigne futurum affirmat in Commentario ad Psal.
1. quem commentarium in Epitomen à Methodio contractum representat Epiphanius
Hær. 64. cap. 12. & seq. Is ergo cap. 14. scribit corpora qua per alimentorum suscep-
tionem vitam tolerant, numquam eadem remanere, sed per ciborum elsum & excretionem,
fluvijs instar, perpetuo fluere & mutari: eadem tamen manere corpora hæc, non ratione